

PVO POZEMNÍHO VOJSKA PŘI JEHO PŘESUNECH PROSTOREM BOJOVÉ ČINNOSTI SVAZKU PVOS

Velení NATO schválilo v roce 1982 a 1983 novou „operačně strategickou koncepci“ vedení války v Evropě, vypracovanou generálem Rogersem, která je výchozí směrnicí pro výstavbu a přípravu ozbrojených sil NATO v 80. a 90. letech. Její realizace vyžaduje především podstatné posílení konvenčních sil a zvýšení jejich útočných možností. K tomu má dopomoci řada opatření v dosavadních systémech palebného a zpravodajského zabezpečení, velení, řízení a spojení. Vzájemnou integrací nově vyvíjených průzkumných a palebných systémů vzniká v ozbrojených silách NATO nová generace vysoce účinných zbraní, z nichž některé již jsou a další budou postupně zaváděny do výzbroje ozbrojených sil.

Novými průzkumnými a palebnými systémy předpokládá velení ozbrojených sil NATO vytvářet možnosti pro účinnější ničení operačního uskupení vojsk na válčišti a důležitých objektů do hloubky až 1000 km. Za zvlášť důležité přitom považuje oddělení vojsk prvního strategického sledu od druhého a zničení hlubokých operačních a strategických záloh.

Nová „operačně strategická koncepce“ a pro ni zaváděné a vyvíjené zbraňové systémy budou mít i vliv na charakter bojové činnosti nepřítele. Účinnost nových zbraní se přibližuje účinkům jaderných zbraní malé ráže ve smyslu možnosti hromadného ničení obrněných cílů a přesných zásahů ve stejném čase. Výrazné zvýšení možností vedení průzkumu s přesným určováním souřadnic umožní kvalitnější a rychlejší rozhodování o pořadí ničení cílů v téměř reálném čase. To umožní měnit taktiku boje, takže u letectva bude možné současně vést hromadné a soustředěné údery, ale i údery jednotlivými letouny a malými skupinami.

Je zřejmé, že i válka s použitím konvenčních zbraní by měla v určitých rysech charakter, který je blízký válce s použitím jaderných zbraní. Hromadné použití nových prostředků ničení může v relativně krátkém čase měnit poměr sil, vytvářet převahu na směru hlavního úderu a podstatně oslabovat naše úderná uskupení.

Organizace a řízení protivzdušné obrany vojsk a důležitých objektů musí proto vycházet z hledisek, která charakterizují použití nepřátelských, vysoce přesných zbraní i průzkumných a palebných systémů.

Protivzdušná obrana pozemního vojska, která se přesunuje prostorem bojové činnosti svazku PVOS, bude vzhledem k možnostem průzkumu a palebného působení nepřítele vyžadovat organizaci úzké součinnosti a centralizované použití sil a prostředků PVO jak pozemního vojska, tak svazku PVOS. Vysoké účinnosti PVO je možné dosáhnout vytvořením jednotného systému PVO v prostoru společné bojové činnosti vojska PVOS, sil a prostředků vojska PVO a letectva frontu.

Jednotný systém tvoří:

1. Systém radiolokačního průzkumu, uvědomování a předávání radiolokační informace. Při jeho tvorbě řešíme:

- vytvoření souvislého radiolokačního pole s využitím jak prostředků RTV svazku PVOS, tak i radiotechnických jednotek a útvarů pozemního vojska; je zapotřebí, aby jeho parametry přitom zabezpečily udržení přehledu o vzdušné situaci na vzdálených přístupech ve velkých výškách (sledování průzkumných letounů systémů NAEW, PLSS, CSWS) i nad společným prostorem bojové činnosti svazku PVOS a pozemního vojska s důrazem na malé a přízemní výšky (lety řízených střel s plochou dráhou letu, letounů systému F-4G Wild Weasel, letounů taktického letectva),

- zabezpečení protiletadlových raketových svazků a útvarů, protiletadlových dělostřeleckých útvarů a útvarů REB PVOS i pozemního vojska, velitelských a navigačních stanovišť stíhacího letectva PVOS a letectvého svazu a středisek bojového velení prvotní a druhotnou radiolokační informací (včetně přímého zabezpečení palebných prostředků),

- jednotné uvědomování a vzdušné situaci na několika kanálech s minimálním zpožděním,

- organizaci vizuálního průzkumu vzdušného prostoru a jeho zapojení do jednotného systému uvědomování,

- využití informací o vzdušných cílech zjištěných prostředky REB, PLRV a stíhací ve vzduchu do jednotného systému uvědomování,

- vytvoření dostatečných záloh k zabezpečení rychlé obnovy narušeného radiolokačního pole,

- vytvoření a činnost klamných radiotechnických rot.

Tyto požadavky v každém období přesunu pozemních vojsk může zabezpečovat RTV svazku PVOS. Krátkodobě rozvinuté radiolokační prostředky pozemního vojska pracují jako autonomní systémy průzkumu vzdušného prostoru motostřeleckých svazků za přesunu s cílem bezprostředně zabezpečit protiletadlové raketové a dělostřelecké útvary a jednotky vojska PVO. Myslím, že kanály předání radiolokační informace nebudou vždy v souladu s organickou podřízeností, ale je nutné, aby v souladu s dynamikou boje v reálném čase zabezpečovaly přehled o vzdušné situaci.

2. Jednotný systém protiletadlové palby, při jehož organizaci řešíme:

- operační sestavu protiletadlového raketového vojska svazku PVOS a vojska PVO tak, aby byl vytvořen systém protiletadlové raketové palby v potřebných výškách na přístupech, v prostorech určených bráněných míst a v pásmech přesunů hlavních sil pozemního vojska,

— uspořádání bojových sestav protiletadlových raketových svazků a útvarů svazku PVOS a vojska PVO tak, abychom zajistili několikavrstvový systém palby smíšených uskupení, zabezpečili vzájemnou ochranu jednotlivých protiletadlových raketových kompletů a palebný styk mezi svazky i útvary a s využitím jednotek malorážního dělostřelectva, protiletadlových kompletů blízkého dosahu a ručních protiletadlových zbraní dosáhli vykrytí hluchých prostorů v malých a přízemních výškách, zvláště na směrech očekávaného působení nepřátelských prostředků vzdušného napadení,

— sladěný systém manévru protiletadlovými raketovými komplety, aniž by došlo k narušení systému palby a organizace palebných léček,

— skloubený systém klamných palebných postavení.

I když zasazení všech sil a prostředků pozemního vojska PVOS, letectva a skupin spojeneckých armád je na válčišti plánováno centralizovaně, je nutné včasnou organizací součinnosti mezi svazkem PVOS a vojskem PVO zabezpečit takovou tvorbu jednotného systému protiletadlové palby, aby byla na dobu přesunu pozemního vojska vytvářena zónově objektová obrana objektů a vojsk, zajištěna její vysoká efektivnost a možnost centralizovaného řízení z jednoho velitelského stanoviště. Přitom, vzhledem k účinnosti průzkumu a palebným možnostem nepřátelských prostředků napadení, je nutné vysokou manévrovost bojových sestav protiletadlových raketových svazků a útvarů PVOS podřídit (a sladit) změnám bojové činnosti protiletadlových raketových svazků a útvarů vojska PVO v závislosti na dynamice přesunu vojsk prostorem bojové činnosti svazku PVOS.

3. Jednotný systém navedení a bojové činnosti stíhacího letectva, ve kterém řešíme:

— sladění bojové činnosti stíhacího letectva svazku PVOS a stíhacího letectva frontu, které je vyčleněno k protivzdušné obraně přesunu pozemního vojska,

— způsob využívání letišť,

— rozdělení prostorů střehu ve vzduchu, stanovení čar zasazení a vyjití z boje, rozdělení prostorů odpovědnosti za ničení nízkoletících cílů mezi stíhací letecké pluky svazku PVOS a frontového stíhacího letectva,

— sladění počtu, typu letounů a připravenosti pilotů, kteří jsou v jednotlivých stupních pohotovosti stíhacího letectva svazku PVOS a frontového letectva (včetně podvěšené výzbroje) k zajištění okamžitého ničení všech druhů vzdušných cílů v celém prostoru bojové činnosti s taktickou převahou,

— doplnění pole navedení v celém prostoru působení a vytvoření záložního systému navedení s využitím aktivace dalších naváděcích a pomocných naváděcích stanovišť; přitom je, podle mého názoru, nutné vytvářet na hlavních náletových směrech takovou kapacitu navedení, která zabezpečuje taktickou převahu při hromadném úderu nepřátelských prostředků vzdušného napadení,

— efektivní využití stíhacích letounů MiG-23 a MiG-25 především na dalekých přístupech k ničení vzdušných cílů na vstřicných kursech.

Nedílnou součástí organizace i řízení bojové činnosti stíhacího letectva svazku PVOS a stíhacího letectva frontu je součinnost se svazky (útvary) protiletadlového raketového vojska PVOS i vojska PVO a zajištění bezpečnosti vlastního stíhacího letectva.

4. Prostředky radioelektronického boje a jejich jednotné použití, přičemž řešíme:

— elektromagnetickou koexistenci radioelektronických prostředků PVOS s ra-

diielektronickými prostředky vojska PVO a letectva frontu, rozvinutým v době přesunu vojsk ve společném prostoru bojové činnosti,

— využití prostředků REB PVOS, pozemního vojska a letectva k vytvoření systému rušení naváděcích stanovišť a leteckého spojení nepřítele, sladění bojových sestav prostředků REB PVOS, pozemního vojska a letectva tak, aby na hlavních náletových směrech nepřátelských prostředků vzdušného napadení byly vytvářeny souvislé prostory rušení palubních radiolokátorů vzdušného nepřítele,

— sladění tvorby radioelektronických lécek, radioelektronického maskování a klamání s důrazem na nejdůležitější místa a prostory přesunu pozemního vojska (přechody přes řeku, horské soutěsky, velké komunikační uzly).

5. **Systém velení a zabezpečení součinnosti.** Úkol zabezpečit protivzdušnou obranu pozemního vojska za přesunu prostorem bojové činnosti svazku PVOS určuje veliteli svazku velitel PVOS. I když je tento úkol obvykle vymezen časově i prostorově, přesto je nezbytné k jeho splnění včas organizovat s vojskem PVO součinnost, při které je zapotřebí zvláště řešit:

— zpracování dokumentace, která zajišťuje splnění úkolu a jeho jednotné pochopení,

— způsob propojení míst velení k zabezpečení centralizovaného řízení bojové činnosti, uvědomování a předávání radiolokační informace,

— výměnu součinnostních orgánů a způsob uskutečňování součinnosti.

Zpracování dokumentace, která zajišťuje sladění a efektivní využití sil a prostředků, je, podle mého názoru, vzhledem k časovým možnostem nejpřijatelnější formou mapy a plánové tabulky součinnosti, ve kterých je možné stanovit kdo, kdy, co, čím a jak má splnit, a to velmi přesně z hlediska času, prostoru, použitých sil a prostředků. Myslím, že ostatní údaje textového plánu součinnosti, jak jsou dnes vzity, se jeví formální a navíc jsou vyjádřeny i na mapě.

Základním limitujícím prvkem velení jednotného systému PVO je faktor času a dostatek věrohodných informací o vzdušné situaci a stavu vojsk. Jde o to, aby v jednotlivých obdobích boje byl přijat takový systém centralizovaného řízení, který umožňuje maximální využití bojových možností všech sil a prostředků PVO. K tomu je nutné:

— řídit boj z místa velení, ze kterého máme zabezpečen nejlepší přehled o vzdušné situaci a přitom můžeme řídit průzkum vzdušného prostoru, palbu protiletadlových raketových útvarů, navedení stíhacího letectva, použití útvarů REB a máme zajištěno nepřetržité spojení; v daném případě je to velitelské stanoviště (záložní velitelské stanoviště) svazku PVOS,

— zabezpečit znalost úkolů všemi podřízenými, aby v případě decentralizace velení mohli samostatně vyhledávat a ničit prostředky vzdušného napadení nepřítele ve svém prostoru bojové činnosti,

— v jednotlivých částech společného prostoru bojové činnosti je výhodné pro skupinu útvarů PVO různého podřízení určit velitele, který řídí palbu těchto útvarů; může to být velitel protiletadlové raketové brigády, velitel stíhacího leteckého pluku nebo náčelník PVO vševojskového svazu. Rozhodující je i v tomto případě vybavenost prostředky k velení a zabezpečení radiolokačními informacemi.

Každá změna systému velení může nepříznivě ovlivnit sladěnost práce velitelských stanovišť a vést ke ztrátě součinnostních vazeb. Proto myslím, že je výhodné velet součinnostním silám a prostředkům s využitím součinnostní skupiny (součinnostních orgánů), která je od vojska PVO vysílána na velitelské

stanoviště svazku PVOS a s pomocí součinnostních spojovacích kanálů zabezpečuje realizaci rozhodnutí velitele svazku PVOS. K navádění stíhacího letectva frontu, které je vyčleněno k zabezpečení protivzdušné obrany pozemního vojska za přesunu, je vhodné využívat naváděcí stanoviště svazku PVOS s využitím ASV. Přitom by bylo možné řízení bojové činnosti stíhacího letectva frontu uskutečňovat přímo z velitelského stanoviště svazku PVOS osobně odpovědným zástupcem letectva frontu. To zvyšuje efektivnost využití stíhacího letectva a zjednodušuje řízení součinnosti mezi stíhacím letectvem a útvary protiletadlového raketového vojska.

Kvalitativní změny soudobých prostředků ozbrojeného zápasu a jejich hromadné zavádění do výzbroje, nové prvky ve způsobech i formách vedení bojové činnosti podle nové „operačně strategické koncepce“ NATO vyžadují dále zdokonalovat způsoby přípravy a vedení boje. Vojsko PVOS i ostatní druhy vojsk povedou boj ve složitějších podmínkách. Z hlediska činnosti vševojskových svazků v operační hloubce a při jejich přesunech je zapotřebí zabezpečit jejich účinnou obranu prostředky PVOS a vojska PVO.

Jedině jednotným úsilím všech součinnostních stran je možné co nejefektivněji využít daných sil i prostředků a při jejich centralizovaném použití zabezpečit spolehlivou obranu vojsk před údery ze vzduchu při jejich přesunech prostorem bojové činnosti svazku PVOS.